

Bc. Magda Klingerová
***Nitteti* (1765), Fischiettiho pražská opera / *Nitteti* (1765), Fischietti's Prague opera**
Diplomová práce FF UK, Ústav hudební vědy, Praha 2020
119 s. + 356 s. textových a notových příloh
Oponentský posudek

Magisterská diplomová práce Bc. Magdy Klingerové se podobně jako již její předchozí práce bakalářská (*Giovanni Manzuoli a jeho vokální profil z 60. let 18. století*, 2015) věnuje problematice italské opery 18. století a jejího provozování a jejích protagonistů působících v Praze. Soustřeďuje se tentokrát, jak naznačuje název, na osobnost původem neapolského skladatele Domenico Fischiettiho, který v 1. polovině 60. let 18. století působil rovněž v Praze, a na jeho operu *La Nitteti*, poprvé provedenou v pražském Divadle v Kotcích.

Text předložené práce má vcelku obvyklou strukturu. Do Úvodu je zahrnut i přehled stavu bádání, tzn. stručná charakteristika dosavadní nepočtené literatury o tomto dnes prakticky zapomenutém skladateli a popis dochovaných pramenů, o něž se práce opírá. Vlastní výklad je rozčleněn do čtyř kapitol a většího množství dílčích podkapitol.

První kapitola je stručná a podává skladatelův životopis, tak jak jej lze shrnout na základě dochovaných mezerovitých a občas rozporuplných svědectví. Druhá kapitola se zabývá několikaletým pobytem a působením Domenico Fischiettiho v Praze, a to v kontextu dobového divadelního a operního provozu soustředěného kolem někdejšího Divadla v Kotcích. Třetí kapitola pak popisuje na základě dochovaných svědectví Fischiettiho přibližně desetileté působení v divadle San Carlo v rodné Neapoli, kam se skladatel vrátil po svém odchodu z Prahy.

Ústřední a nejrozsáhlejší částí práce je kapitola čtvrtá, která se zabývá srovnáním Fischiettiho dvou zhudebnění opery *La Nitteti* na libreto Pietro Metastasia. Diplomantka přitom vychází z příznivé pramenné konstelace, spočívající především v dochování a dostupnosti opisů partitur obou verzí zmíněné opery, komponované původně pro Prahu a poté přepracované pro Neapol. Kromě toho pracuje s dochovanými tištěnými librety a dalšími textovými i notovými prameny. Zabývá se básnickou předlohou libreta a jejími úpravami v obou Fischiettiho zhudebněních, podrobně se věnuje rovněž dramaturgické analýze. V hudební analýze se zabývá zejména hlasovými obory z hlediska obsazení rolí v pražské a neapolské inscenaci a dále charakteristikou Fischiettiho hudební řeči, pokud jde o formu árií, užití doprovázejících nástrojů v orchestru či výběru tónin, vše ve vztahu k dobovým kompozičním zvyklostem. Závěrečná pasáž kapitoly je věnována podrobnější analýze pěti vybraných árií z pražské i neapolské verze opery a jejich vzájemnému porovnání.

Nedílnou součástí práce jsou obsáhlé textové (tabulkové) a notové přílohy. Přinášejí chronologický přehled všech známých zhudebnění Metastasiova libreta k opeře *La Nitteti*, chronologický přehled premiér i případných dalších známých nastudování Fischiettiho oper, dále přehled repertoáru divadla San Carlo v Neapoli v letech 1770–1778, neboli v době pravděpodobného Fischiettiho působení, a také charakteristiky pěveckých kariér sólistů a sólistek pražského a neapolského provedení pojednávané opery. Obsáhlá notová příloha pak přináší prepisy pěti árií, které jsou shodně obsaženy v pražské i v neapolské verzi a které jsou také v předložené práci podrobeny podrobnější hudební analýze.

Text i přílohy diplomové práce Magdy Klingerové jsou po stránce jazykové, formální i grafické zpracovány s příkladnou pečlivostí. Mám-li jako oponentka přece jenom poukázat na některé drobné nedostatky či opomenutí, a také moje otázky, zmíním tyto:

- S. 27: Autorka uvádí, že vídeňský (císařský) dvůr zakázal setrvání (spolu-)nájemce Divadla v Kotcích Josepha Kurtze-Bernardona v Praze. Proč? Z jakého důvodu? Kdo u vídeňského dvora rozhodoval o takovýchto – z hlediska správy rozlehlé mnohonárodní monarchie – „nepodstatných“ věcech, jako bylo vedení jednoho malého divadla v jednom tehdy provinčním městě?
- Na téže s. 27 a na straně následující uvádí autorka v pozn. 141 a 142 odkaz na publikaci VILÍMKOVÉ, která však není uvedena v soupisu užitých literatur.
- S. 48: Zpěvačka Anna de Amicis-Buonsolazzi. Autorka s odkazem na Charlese Burneye uvádí, že její sopránový hlas měl ve spodním hlasovém rejstříku rozsah až do „altového“ *Es*. Mínil se tím *es* malé anebo spíše *es'*? To *es* malé si nedokážu představit anebo té zprávě uvěřit. Je to tón, který je myslím na spodní hranici rozsahu čistě altového hlasu.
- S. 49: Podobný problém. Zpěvák (sopránový kastrát) Gasparo Pacchiarotti měl údajně hlasový rozsah od velkého *B* až do tříčárkovaného *c'''*. Opět: Je to uvěřitelné? Nešlo spíše o *b* anebo *h* malé?
- S. 77 – ve vztahu k údajům na s. 27: Autorka uvádí – bez odkazu na literaturu, že nový nájemce Divadla v Kotcích Giuseppe Bustelli, který nastoupil v sezóně 1764/65, svého předchůdce Josepha Kurtze „doslova vytlačil“. Byl to tedy snad on, kdo intervenoval u vídeňského dvora a žádal tam o zákaz dalšího Kurtzova pobytu v Praze? Jsou o tom nějaká pramenná svědectví?

Nehledě na právě zmíněné drobné připomínky a dotazy považuji práci Magdy Klíngerové za zdařilou a po všech stránkách plně vyhovující nárokům, kladeným obvykle na magisterské diplomové práce. Navrhuji proto předběžně její hodnocení známkou

výborně

V Praze 30. 8. 2020

Prof. PhDr. Jarmila Gabrielová, CSc.

